Forssan kaupunki		**Ote pöytäkirjasta**
Sivistys- ja tulevaisuuslautakunta	§ 68	29.05.2018
Kaupunginhallitus	§ 137	04.06.2018
Kaupunginvaltuusto	§ 29	11.06.2018

Kuhalan ja Tölön koulujen sekä Kurjenpesän ja Taikatuulen päiväkotien tilaratkaisut

378/02.02.00/2015

SITLA 29.05.2018 § 68

Taustaa

Kaupungin sivistys- ja tulevaisuuspalveluiden toimialan kasvatus- ja opetustoimea on kehitetty suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti. Toimintaa ovat ohjanneet kaupunginvaltuuston hyväksymät kaupunkistrategiat, joiden toteuttamiseksi toimialan kulloinenkin lautakunta on hyväksynyt yksityiskohtaiset ohjelmat. Erityisesti koulutuspalveluja linjaavat asiakirjat on hyväksytty siten, että vuonna 1997 hyväksyttiin Koulu 2000 -ohjelma ja vuonna 2006 Koulupalvelut 2010 -ohjelma. Nykyistä kasvatus- ja opetustoimintaa ohjaa vuonna 2010 hyväksytty Kasvu 2017 -ohjelma.

Vuodesta 2006 alkaen kaupungista on tavoitteellisesti kehitetty sekä arvoperustaisesti että toiminnallisesti lapsiystävällistä kaupunkia. Koko sivistys- ja tulevaisuuspalveluiden toimialan organisaatiokulttuuri rakentuukin LastenForssa-kokonaisuuteen, jossa tahdon, asenteen, yhteistoiminnan ja osaamisen avulla luodaan pohja turvallisessa ja viihtyisässä elinympäristössä järjestettäville lapsipalveluille. Laadukkaiden palveluiden järjestämisen periaatteet on mietitty lasta ja lapsuutta kunnioittaen. Toimialan aikuisten toimijoiden vahvan ammatillisuuden taustalla on arvon antamisen kulttuuria ja aitoa välittämistä lasten ja nuorten hyvinvoinnista.

Toiminnan keskiössä on seitsemän palvelulupausta:

"Meillä lapsia kuullaan ja he saavat ikätasonsa mukaisesti olla osallisia itseään koskevissa asioissa."

"Meillä aikuiset kunnioittavat lapsia, tiedostavat heidän yksilöllisyytensä sekä kohtelevat heitä reilusti ja tasapuolisesti."

"Meillä aikuiset pyrkivät toiminnassaan lasten ja nuorten kanssa läsnä olevaan ja kiireettömään kohtaamiseen ja turvallisen ilmapiirin luomiseen ja ylläpitämiseen."

"Meillä aikuiset toimijat sitoutuvat kehittämään ammatillista osaamistaan ja toimimaan yhteistyössä."

"Meillä on tavoitteena yhteisöllisyyden edistäminen."

"Meille moninaisuus on arvokasta."

"Meillä aikuinen on lapselle hyvänä esimerkkinä."

Palvelulupaukset on palvelualueittain toiminnallistettu arvioitavissa oleviksi arjen teoiksi ja toimintatavoiksi.

LastenForssa on ollut kivijalka, jolle Unicefin 7.12.2017 kaupungille myötämä Lapsiystävällinen kunta -tunnustus on rakennettu. Lapsiystävällisyystyötä luotaavat LastenForssa -kokonaisuus ja Unicefin tunnustukseen liittyvä toimintasuunnitelma sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelualuekohtaiset säännökset ja määräykset.

Kasvatus- ja opetustoimen toimintaympäristössä on tapahtunut ja tapahtumassa runsaasti muutoksia. Valtakunnallisista muutoksista merkittävimpiä ovat kasvatus- ja opetustoimen rahoituksen muutokset ja opetussuunnitelmauudistukset sekä suunnitellut sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden (sote) ja maakuntahallinnon uudistukset. Etenkin perusopetuksen ja esiopetuksen opetussuunnitelmat sekä varhaiskasvatussuunnitelma vaikuttavat huomattavasti varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toimintakulttuureihin. Myös sote-uudistus ja sen yhteydessä muodostuva uusi sivistyskunta vaikuttavat kasvatuksen ja opetuksen palveluihin. Kehitysympäristölähtöisyys, lapsiystävällisyyden painotukset sekä lasten ja perheiden kokonaishyvinvoinnin edistäminen haastavat sosiaali- ja terveysalan sekä kasvatuksen ja opetuksen toimijoita nykyistä kattavampaan monialaiseen yhteistyöhön ja laajenevaan toimintakulttuurien yhtenäistämiseen.

Forssassa paikallisia muutospaineita tuovat mm. ikäluokkien merkittävä pieneneminen ja kaupungin henkilöstön eläköityminen lähivuosina sekä erityisesti päiväkoti- ja koulukiinteistöihin kohdistuva korjausvelka.

Päiväkodit ja koulut kasvu- ja oppimisympäristöinä

Kaupungin varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa lähtökohtana on oppimisympäristöjen terveellisyys ja turvallisuus. Tärkeää on myös, että kasvatus- ja opetustilat on varusteltu ajantasaisesti ja että ne vastaavat tulevaisuuden tarpeita. Tilojen on mahdollistettava hyvälaatuinen ja ohjaavien normien mukainen toiminta. Kasvatus- ja oppimisympäristöjen on annettava lapsille ja nuorille valmiudet muuttuvaan tietoyhteiskuntaan ja hyvät eväät elämään. Palveluverkkoa ja palvelutarpeita on kyettävä arvioimaan uusien tilavaatimusten näkökulmasta kymmenien vuosien päähän.

Sivistys- ja tulevaisuuspalveluiden toimialan käytössä olevista kiinteistöistä Kuhalan ja Tölön koulukiinteistöt sekä Kurjenpesän ja Taikatuulen päiväkotikiinteistöt vaativat mittavat peruskorjaukset lähivuosien aikana. Kysymyksessä ovat miljoonien eurojen peruskorjausinvestoinnit. Myös muut päiväkoti- ja koulukiinteistöt on pidettävä kunnossa. Tarvittaessa on uudistettava myös niiden kasvu- ja oppimisympäristöt tukemaan varhaiskasvatussuunnitelman ja opetussuunnitelmien mukaista kasvua, oppimista ja toimintakulttuuria.

Tiloille asettavat vaatimukset muuttuvat merkittävästi. Oppilaiden määrän vähentyessä nykyisiä kouluja ei kannata sellaisinaan peruskorjata. Sekä nykyisiä tiloja peruskorjattaessa että uusia tiloja rakennettaessa on huomattava, että uudet kasvu- ja oppimisympäristöt voidaan toteuttaa aiempaa vähemmin tiloin.

Tilan tarpeen vähentyessäkin tulevaisuudessa on kuitenkin kiinnitettävä erityistä huomiota tilojen muunneltavuuteen ja monipuolisuuteen. Etenkin koulutilojen on mahdollistettava oppilaiden erilaiset oppimisen tarpeet, ja siksi käytettävissä on oltava tiloja perinteisistä luokkatiloista avoimiin oppimisympäristöihin ja strukturoiduimmista ympäristöistä joustavasti muunneltaviin ympäristöihin. Tilojen on myös mahdollistettava sekä oppiminen että oppilaiden kokonaishyvinvoinnista huolehtiminen.

Palveluverkkoselvitys

Kaupungin päätösten mukaisesti toteutettiin vuonna 2016 palveluverkkoselvitys. Palveluverkkoselvitys tehtiin lähtökohtaisesti kiinteistöjen ja kasvavan korjausvelan näkökulmasta. Oikein mitoitetun palveluverkon ja siihen liitettynä hyvin suunnitellun palvelutuotannon avulla on mahdollista hyödyntää henkilökunnan eläköityminen ja samalla pitää palvelutuotanto tehokkaana ja laadukkaana. Palveluverkon mitoittaminen ja erilaiset kiinteistöratkaisut vaikuttavat merkittävästi käyttökustannuksiin, joista kasvatuksen ja opetuksen palveluissa merkittävä osa on henkilöstömenoja. Esimerkiksi perusopetuksen vuoden 2016 toimintamenoista 65 % oli henkilöstömenoja, kun taas kiinteistömenot olivat käyttömenoista noin 13 %. Varhaiskasvatuksessa vastaavasti henkilöstömenot olivat 65 % ja kiinteistömenot 7 %. Vuoteen 2022 mennessä perusopetuksesta eläköityy noin 20 opettajaa. Varhaiskasvatuksessa eläköityy kahdeksan työntekijää.

Oikein mitoitettu palveluverkko lisää myös kuntalaisten tasa-arvoa, koska esim. opetusryhmät voidaan optimaalisessa kokonaisuudessa parhaiten suunnitella kooltaan yhtäläisiksi eri opetusyksiköissä.

FCG:n avulla tehty palveluverkkoselvitys toteutettiin kaupunginhallituksen toimeksiannosta. Koska palveluverkon uudistaminen on kuntalaisten kannalta merkittävä asia, valmistelusta tiedotettiin laajasti

ja kuntatalaisille varattiin mahdollisuus ottaa kantaa asiaan. Heillä oli mahdollisuus antaa palautetta palveluverkkovaihtoehdoista suoraan päätöksentekijöille ja viranhaltijoille sekä otakantaa.fi -verkkosivujen kautta. Selvityksen tuloksia esiteltiin kaupungin päätöksentekijöille ja henkilöstölle useissa eri tilaisuuksissa.

Edellä on todettu, että sivistys- ja tulevaisuuspalveluiden käytössä olevista kiinteistöistä Kuhalan ja Tölön koulukiinteistöt sekä Kurjenpesän ja Taikatuulen päiväkotikiinteistöt vaativat mittavia peruskorjauksia lähivuosien aikana.

Kaupunginvaltuusto halusi teettää talodellisen ja toiminnallisen vertailun näiden neljän kiinteistön peruskorjauksesta verrattuna kiinteistöjen korvaamiseen kokonaan uusi monitoimikeskus rakentaen. Tätä varten käynnistettiin monitoimikeskuksen hankesuunnittelu. Lisäksi edellytettiin, että vertailuun liitetään laaja lapsivaikutusten arviointi.

Monitoimikeskuksen hankesuunnittelu

Monitoimikeskuksen hankesuunnitelma valmistui vuonna 2018 . Hankesuunnitelma käsittää Kuhalan ja Tölön koulujen sekä Kurjenpesän ja Taikatuulen päiväkotien toiminnot. Hankesuunnitelman avulla kyetään arvioimaan ko. rakennukseen tarvittavien tilojen kokonaisneliömäärä sekä investoinnin kustannukset. Hankesuunnittelun rinnalla tehtiin kustannuslaskentaa peruskorjausinvestointien osalta. Näin voidaan vertailla monitoimityyppisen uudisrakennuksen ja peruskorjauksen investointikustannuksia sekä vaihtoehtoisten ratkaisujen vaikutuksia käyttökuluihin.

Sivistys- ja tulevaisuuslautakunta rajasi tarkasteluvaihtoehdoiksi
- nykyisten Kuhalan ja Tölön koulujen sekä Kurjenpesän ja Taikatuulen päiväkotien peruskorjaukset
- monitoimikeskuksen rakentamisen joko nykyisen Kuhalan koulun paikalle tai Tölön koulun vieressä sijaitsevalle tyhjälle tontille.

Lasten määrän muutos

Keskeinen määrittävä tekijä oli palvelutarpeen arviointi, joka perustui lasten määrän kehitykseen. Kuten oheisesta taulukosta voi todeta, syntyvyys on Forssassa vähentymässä huomattavasti. Niinpä jos paikkakunnalle muutto ei merkittävästi lisäänny tai varhaiskasvatuksen velvoittavuus merkittävästi laajene, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelutarve vähenee nykyisestään. Huomattavaa on, että vaativaa erityistä tukea tarvitsevien lasten määrä Tölön koulun pienryhmissä ei ole vähentymässä vaan päinvastoin. Tämä on huomioitava, päädyttiin sitten peruskorjauksiin tai uudisrakentamiseen.

Forssassa asuvat lapset syntymävuosittain; ikäluokat 1v-16v. Tilanne 20.4.2018

Luokka-aste lukuvuonna 2017-2018 tai ikä	Syntymävuosi	Lapsimäärä
9 lk	2002	151
8 lk	2003	168
7 lk	2004	158
6 lk	2005	154
5 lk	2006	169
4 lk	2007	160
3 lk	2008	169
2 lk	2009	163
1 lk	2010	130
0 lk	2011	155
Lukuvuoden 2018-2019 *esioppilaat*	2012	126
5v	2013	144
4v	2014	119
3v	2015	123
2v	2016	128
1v	2017	110
	2018	27*)

Palveluverkkoon liittyvien rakentamisvaihtoehtojen vertailua

Teknisen ja ympäristötoimen toimiala on tehnyt palveluverkkoon liittyvistä rakentamisvaihtoehdoista kustannusarvioita ja laskenut päätösten vaikutuksia sivistys- ja tulevaisuuspalveluiden toimialan käyttötalouteen. Kustannusarviot on tehty Kuhalan ja Tölön koulujen sekä Taikatuulen ja Kurjenpesän päiväkotien peruskorjauskustannuksista. Lisäksi on laskettu edellä mainitut kiinteistöt korvaavan uuden monitoimikeskuksen kustannusarvio.

Peruskorjausvaihtoehdon arvioidut kustannukset perustuvat Tölön koulun peruskorjaussuunnitelmista tehtyyn kustannusarvioon. Kaikkien neljän kiinteistön peruskorjauskustannukset ovat yhteensä n. 20,3 miljoonaa euroa. Investointikustannuksia aiheuttaa myös tilojen ensikertainen kalustaminen ja varustaminen yhteensä n. 2,4 miljoonaa euroa. Peruskorjausvaihtoehdon investointikustannukset ovat siten yhteensä arviolta n. 22,7 miljoonaa euroa. Tarvittavien väistötilojen rakentamisen aiheuttamat käyttötalouskustannukset ovat n. 3,2 miljoonaa euroa. Koulujen peruskorjaukset on ajateltu toteuttavan vaiheittain. Näin myös väliaikaiset väistötilat on arvioitu tarpeelliseksi rakentaa noin puolelle oppilasmäärälle. Tölön koulun eri-

tyisopetuksessa olevien oppilaiden on ajateltu pysyvän koulurakennuksessa peruskorjauksen ajan vaiheistuksen mukaan opetustiloja vaihtaen. Väliaikaisia väistötiloja voisivat olla myös kustannuksiltaan uusia tiloja edullisemmat Faktia Oy:n entinen päärakennus ja Kehräämöllä sijaitsevat Hämeen ammattikorkeakoulu Oy:n tilat. Tilat vaatisivat kuitenkin muutostöitä ja varustamista. Lisäksi väistötiloista tulee saada terveelliset ja turvalliset koulukäyttöä varten. Päiväkotien toimintoja varten kaupungilla ei ole olemassa soveltuvia väistötiloja, vaan niitä varten pitää rakentaa väliaikaiset väistötilat esim. tilaelementeistä.

Kaupunginvaltuustolle esitelty uuden monitoimikeskuksen rakentamisen kustannusarvio on perustunut Koijärven koulun ja päiväkodin toteutuneisiin kustannuksiin. Laskelmissa on rakennuksen laajuutena käytetty 7 000 neliömetriä. Näin lasketut rakentamiskustannukset ovat n. 16,7 miljoonaa euroa ja kalustamisen ja varustamisen kustannukset n. 1,4 miljoonaa euroa eli yhteensä n. 18,1 miljoonaa euroa. Vuoden 2018 helmikuun lopussa valmistui hankesuunnitelma, joka koskee monitoimikeskuksen sijoittamista Kuhalan koulun paikalle tai Tölön alueelle tyhjälle tonttimaalle. Hankesuunnitelmien mukaiset laajuudet ja tavoitehinta-arviot ovat seuraavat: Kuhala 7 101 hyötyneliömetriä ja 16,14 miljoonaa euroa, Tölön alue 8 262 hyötyneliömetriä ja 17,88 miljoonaa euroa. Hyötyneliömetreihin eivät kuulu käytävät eivätkä tekniset huoltotilat. Kuhalan kohdalla liikuntasali ei sisälly hankkeen laajuuteen eikä tavoitehinta-arvioon. Kalustamisen ja varustamisen kustannukset ovat Kuhalassa n. 1,4 miljoonaa euroa ja Tölöllä n. 1,6 miljoonaa euroa, joten investointikustannukset ovat yhteensä Kuhalassa n. 17,5 miljoonaa euroa ja Tölöllä n. 19,5 miljoonaa euroa. Väistötiloja tarvitaan ainoastaan Kuhala-vaihtoehdossa, ja niiden kustannukset ovat n. 1,5 miljoonaa euroa. Tölön alueelle rakennettaessa väistötiloja ei tarvittaisi lainkaan. Vaihtoehtojen vertailua koskeva selvitys on liitteenä.

Monitoimikeskusvaihtoehdon toteutuessa vanhat koulu- ja päiväkotikiinteistöt vapautuvat kaupungin palvelutuotannon käytöstä. Ensisijaisesti tulisi tyhjilleen jäävät rakennukset pyrkiä myymään. Mikäli ne joudutaan purkamaan, kaikkien neljän rakennuksen purkukustannukset ovat yhteensä noin miljoona euroa.

Kaupungilla on käytössä sisäinen vuokrajärjestelmä. Sen mukaisesti toimialoille vyörytetään kiinteistöjen käytöstä aiheutuvat pääoma- ja ylläpitokustannukset. Nämä kustannukset vaikuttavat suoraan toimialan käyttötalouden liikkumavaraan. Teknisen ja ympäristötoimen toimiala on alustavati laskenut eri vaihtoehtojen mukaiset sisäisten vuokrien määrät. Jäljempänä esitettävissä luvuissa on otettu huomioon kaupungin koulurakentamista varten tekemät 6,5 miljoonan euron investointivaraukset, jotka vähentävät oleellisesti pääomavuokran määrää. Tämänhetkinen Kuhalan ja Tölön koulujen sekä Taika-

tuulen ja Kurjenpesän päiväkotien pääomavuokra on 383 200 euroa vuodessa ja ylläpitovuokra 448 600 euroa vuodessa eli yhteensä 831 800 euroa vuodessa. Peruskorjattuina kiinteistöjen yhteen laskettu pääomavuokra on n. 1,9 miljoonaa euroa vuodessa ja ylläpitovuokra n. 0,32 miljoonaa euroa vuodessa eli yhteensä n. 2,22 miljoonaa euroa vuodessa. Uuden monitoimikeskuksen pääomavuokraksi tulisi n. 1,02 miljoonaa euroa vuodessa ja ylläpitovuokraksi n. 0,2 miljoonaa euroa vuodessa eli yhteensä n. 1,22 miljoonaa euroa vuodessa.

Tyhjiksi jäävien kiinteistöjen vaikutus kaupungin talouteen

Vaihtoehtoina olisvat ainakin kiinteistöjen purkaminen tai mahdollinen myyminen. Purkaessaan kiinteistöt kaupunki joutuisi kirjaamaan niiden senhetkiset tasearvot kokonaan kuluksi kirjanpitoonsa. Rahaa ei kirjauksien yhteydessä kuitenkaan liikutettaisi. Kirjaus vaikuttaisi purkamisvuonna kaupungin tulokseen ja sitä kautta taseeseen kertyneeseen ylijäämään. Myydessään kiinteistöjä kaupunki kirjaisi myyntivuoden tuloslaskelmaan joko myyntivoittoa tai – tappiota riippuen siitä, olisiko myyntihinta yli vai alle tasearvon. Jos kiinteistöt myytäisiin tasearvostaan, ei tulosvaikutteista kirjausta tehtäisi.

Vuoden 2017 lopussa tasearvot olivat seuraavat: Kuhalan koulu 1.371.373 euroa, Tölön koulu 1.127.146 euroa, Kurjenpesän päiväkoti 0 euroa ja Taikatuulen päiväkoti 0 euroa. Yhteensä tasearvot olivat vuoden 2017 lopussa 2.498.519 euroa. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä kaupungin taseessa on kertynyttä laskennallista ylijäämää 9,1 miljoonaa euroa.

Investoinnin rahoitus

Tulevia investointeja ei voida välttää, kuten edellä on selvitetty. Kaupunki maksaisi nykyisten tilojen peruskorjaamisen tai uusien tilojen rakentamisen joka tapauksessa lainavaroin. Lainan määrä vaikuttaa korkokustannuksiin ja lainan lyhennysten suuruuteen. Rahoitus voitaisiin hoitaa kummassakin tapauksessa perinteisenä taselainana. Laina kasvattaisi kaupungin vieraan pääoman määrää taseessa. Saneerausvaihtoehdossa lainan ottaminen ajoittuu pidemmälle aikavälille kuin monitoimikeskusvaihtoehdossa. Tässä vaiheessa investointikustannukset vaihtelevat eri vaihtoehdoissa 17,5 – 22,7 miljoonaan euroon. Tämänhetkisin tiedoin esim. 22,7 miljoonan euron lainan lyhennykset tasalyhenteisesti vuosittain 20 vuoden laina-aikana olisivat 1,135 miljoonaa euroa ja korkokulut ensimmäisenä vuonna 340.500 euroa. Korko on laskettu 1,5 prosentin koron mukaan. Korkoprosentti perustuu tämänhetkiseen arvioon. Lainan lyhentyessä kulut pienenisivät joka vuosi 17.000 euroa. Mikäli lainantarve olisi 17,5 miljoonaa, lyhennykset pienenisivät 875.000 euroon vuodessa. Maksettava korko olisi ensimmäisenä vuonna 262.500 euroa. Se vä-

henisi vuosittain 13.000 euroa lainan lyhentyessä. Tämä edellyttäisi kiinteää korkoa tai korkosuojausta, koska todennäköisesti korot ehtisivät nousta ja laskea 20 vuoden aikana.

Pitkät korkosuojaukset ovat houkuttelevia tällä hetkellä. Esimerkiksi korkosuojaustaso 10 vuoden korkosuojalle vuosille 2021 - 2031 (Forward start) on 0,92 % ja 20 vuoden suojaus 1,35 %. Tähän lisätään pankin marginaali, joka tällä hetkellä olisi n. 0,40 % (10 vuoden tarkistusvälillä) ja 0,23 % (5 vuoden tarkistusvälillä). Korkoennusteen mukaan pitkät korot ovat nousussa. Vertailun vuoksi samaan aikaan heti tehtävän 10 vuoden korkosuojauksen taso olisi 0,64 % ja 20 vuoden 1,17 %. Lähteenä on käytetty Operandi Oytä ja Kuntarahoitus Oy:tä (27.4.2018).

Pitkät korot ovat nousussa. Trendi on nouseva, vaikka viime aikoina on nähty väliaikaista laskua. Lyhyet euribor-korot ovat edelleen miinuksella.

Rakennuskohteissa on vaihtoehtoisesti käytettävissä kiinteistöleasing. Leasing on pitkäaikaista vuokraamista. Kiinteistöleasingin hinnoittelu on erittäin lähellä taselainan hinnoittelua. Kiinteistöleasingia käytettäessä kaikki hankkeeseen liittyvät kulut saadaan yhteen sopimukseen. Leasingrahoitus vaikuttaa suoraan kaupungin käyttötalouteen eikä lainamäärään. Tällä hetkellä kiinteistöleasing on noin 0,10 % -yksikköä taselainaa kalliimpaa (Kuntarahoitus Oy 26.4.2018). Tällöin ei pystytä hyödyntämään kaupungin taseessa olevaa 6,5 miljoonan euron investointivaraustakaan. Investointivaraus pienentää investoinnin poistoja vuosittain 325.000 euro. Siten se samalla pienentää sisäisen vuokran pääomavuokraa vastaavan summan. Lisäksi pienentyy pääomavuokran koron osuus tältä osin.

Hanke on mahdollista toteuttaa myös elinkaarihankkeena. Suurimman hyödyn elinkaarihankkeesta kaupunki olisi saanut, jos hankesuunnittelukin olisi tehty osana elinkaarihanketta. Silloin tarjouksen tehneet olisivat voineet innovatiivisin tilankäyttöratkaisuin erottautua toisistaan. Kaupungin hankesuunnittelu on tehty erillisenä, koska hankintapäätöstä ei vielä ole ja koska tämän vuoksi tarjouksen tekijöiden liikkumavara on merkittävästi tyypillistä elinkaarihanketta pienempi. Elinkaarihankkeissa etukäteen sovittu ja aikataulutettu ylläpito samoin kuin urakoitsijan kate aiheuttavat taserahoitettuja kohteita suuremmat käyttökustannukset. Esimerkiksi huoltomaalaukset ynnä muut vastaavat toimenpiteet sovitaan jo hankkeen alussa, eikä niiden toteutusta voida tarveharkinnan mukaan erikseen ratkaista. Kaupungin taseessa olevaa 6,5 miljoonan euron investointivarausta ei voida hyödyntää elinkaarihankkeessakaan kuten ei leasingrahoituksessa.

Kaupungin lainanhoitokyky

Kaupungin lainanhoitokykyä voidaan mitata tilinpäätökseen sisältyvän lainanhoitokatteen tunnusluvun avulla. Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluku on 1 tai sitä suurempi. Tunnusluvun ollessa alle 1 joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavarojen määrää.

Kaupungin lainanhoitokate oli vuoden 2017 tilinpäätöksessä 2,1 eli hyvä. Lainanhoitokate on ollut yli 1 vuodesta 2008 alkaen lukuun ottamatta vuotta 2014, jolloin erääntyi kerralla maksettavaksi 5 miljoonan euron kertalyhenteinen bullet-laina. Tällä hetkellä kaikki kaupungin lainat ovat lyhennysohjelmaisia. Kertalyhenteisiä lainoja ei ole.

Lainanhoitokykyyn vaikuttaa oleellisesti vuosikatteen suuruus. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä se oli 7,2 miljoonaa euroa. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käyttötalouden jälkeen käytettäväksi investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikatteen suuruuteen vaikuttavat toimintakulut, toimintatuotot, verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut.

Verorahoituksen eli verotulojen ja valtionosuuksien kasvu on tulevinakin vuosina oletettavasti hidasta. Tästä syystä käyttötalousmenojen kasvun hillitseminen ja menojen vähentäminen on keskeistä kaupungin lainanhoitokyvystä huolehdittaessa. Vaihtoehto, jossa palveluverkkoa supistetaan ja rakennetaan uusi monitoimikeskus, mahdollistaa peruskorjausta paremmin toimintakulujen säästöt mm. henkilöstökulujen ja kiinteistökulujen pienentymisenä. Tämä taas osaltaan pitää yllä kaupungin lainanhoitokykyä. Sote-palveluiden uudistus ja maakuntauudistus vaikeuttavat toteutuessaan jonkin verran kuntien lainanhoitokykyä. Forssan kaupunki on viimeisimmän huhtikuussa 2018 julkaistun koelaskelmankin mukaan edelleen "sote-häviäjä" eli maakunnalle poistuvia tuottoja on enemmän kuin poistuvia kuluja. Vaikutus vastaa 0,34 %-yksikön korotustarvetta veroprosenttiin.

Nykyiset lainat ja niiden muutokset

Vuoden 2017 lopussa kaupungin korollisen vieraan pääoman eli lainojen määrä oli 29,9 miljoonaa euroa, josta pitkäaikaista taselainaa oli 25 miljoonaa euroa. Nykyinen lainasalkku (pitkäaikaiset lainat) lyhentyy tasaisesti. Vanhaa lainaa on vuonna 2020 jäljellä 15,3 miljoonaa euroa. Vuonna 2022 jäljellä on 10,8 miljoonaa euroa. Vuonna 2027 jäljellä on 5,6 miljoonaa euroa. Näiden vanhojen lainojen lyhennykset ovat vuosina 2019 - 2021 n. 3 miljoonaa euroa. Vuodes-

ta 2022 lähtien vanhojen lainojen vuotuinen lyhennys on 1,5 miljoonaa euroa ja vuodesta 2023 lähtien miljoona euroa.

Käsiteltävinä olevien välttämättömien investointien seurauksena kaupungin lainat kasvavat jälleen suunnilleen samoihin määriin kuin 1990-luvulla, jolloin lainaa oli enimmillään lähes 3.000 euroa asukasta kohti. Uusi 20 miljoonan euron laina lisäisi velan määrää 1.163 euroa asukasta kohden.

Kaupungin lainamäärä kasvoi 1990-luvulla. Vuonna 1998 lainaa oli 2.850 euroa asukasta kohti. Vuonna 1999 lainamäärä väheni omaisuuden myynnin seurauksena 1.131 euroon asukasta kohti. Kaupungin lainamäärä oli vuonna 2003 pienimmillään 812 euroa asukasta kohti. Tämän jälkeen lainamäärä kasvoi aiempaa nopeammin vuoteen 2008 mennessä 1.552 euroon asukasta kohti. Sen jälkeen määrä pysyi samansuuruisena ja hieman väheni vuoteen 2014 saakka eli 1.485 euroon asukasta kohti. Vuonna 2015 lainamäärä kasvoi ison jätevedenpuhdistamoa koskeneen investoinnin johdosta 1.710 euroon asukasta kohti. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä kaupungin lainamäärä oli 1.741 euroa asukasta kohden. Kaupungin lainamäärän pysyessä maltillisena kaupungille on kertynyt mittava korjausvelka. Kiinteistöihin on tehty viime vuosina vain pieniä korjausinvestointeja, koska palveluverkkopäätös on siirtynyt.

Vuonna 2017 kuntien lainamäärä oli keskimäärin koko maassa 2.921 euroa asukasta kohti. Erona 1990-lukuun voitaneen todeta, että korko on nyt ja ennusteiden mukaan vielä jonkin aikaa olennaisesti pienempi kuin silloin. Myös korkosuojaus on käytettävissä. Kaupungilla ei ole ulkomaan valuutassa otettuja lainoja kuten silloin. Uuden kuntalain mukaan kuntien arviointimenettelyssä tarkastellaan konsernilainaa eikä suoraan kaupungin lainamäärää, joskin se sisältyy konsernivelkaan.

Kuntien arviointimenettelyssä eli entisessä kriisikuntamenettelyssä on yhtenä kriteerinä kuntakonsernin lainamäärä. Tuolloin asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosenttia. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä kaupungin konsernivelka oli 3.829 euroa asukasta kohti. Koko maan keskiarvo vuoden 2016 tilinpäätöksissä oli 6.146 euroa asukasta kohti.

Kaupungin nykyinen lainasalkku lyhentyy tasaisesti edellä selostetun mukaisesti. Se mahdollistaa uuden lainan ottamisen myös muihin investointeihin. Oleellista lainojen hoitamisen kannalta on kaupungin lainanhoitokyky. Kaupungin selviytymiseksi noin 50 miljoonaan euroon kasvavasta lainamäärästä tarvitaan nykyistä parempaa vuosikatetta, jotta lainanhoitokyky säilyy ja jotta kasvavat poistot pystytään kattamaan.

Esimerkiksi 20 miljoonan euron opetustilainvestointi kasvattaa 20 vuoden poistoaikana poistoja vuosittain miljoona euroa. Poistojen määrää pienentää tuloslaskelmassa kirjattava 325.000 euron poistoero (investointivaraus), joten poistojen vaikutus tulokseen kasvaa 675.000 euroa. Tämä poistojen lisäys pitää kattaa joko käyttötalouden menoja pienentäen tai tuloja kasvattaen.

On tärkeää, että tehtävän investoinnin rahoitusvaihtoehdot ja mm. korkoriskeiltä suojautuminen jo etukäteen sekä mahdollisen elinkaarimallin käyttö selvitetään tarkasti ennen toteuttamista.

Luottamushenkilöiden CM-portaalissa on oheismateriaalina tietoa mm. kaupungin lainamääristä ja korkojen kehityksestä

Pedagogiset periaatteet

Lainsäädännön sekä kaupunkistrategian ja muiden kaupungin linjausten ohessa merkittävimmät varhaiskasvatusta määrittävät asiakirjat ovat valtakunnalliset Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2016) sekä sitä täydentävä paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma VoxForssa2017. Perusopetuksessa vastaava normi on Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2016). Sitä täydentävät seudullinen opetussuunnitelma samoin kuin kulttuurikasvatusta, kestävää kehitystä sekä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskevat kohdennetut suunnitelmat

Edellä mainituista asiakirjoista ja linjauksista jokainen päiväkoti ja jokainen koulu arvottaa lukuvuosittain lukuvuosisuunnitelmaan kirjattavat erityisesti kehittämisen ja toiminnallistamisen keskiössä olevat yksikkökohtaiset valinnat. Pedagogisiksi yleisteemoiksi on kuitenkin kaikille kasvatuksen ja opetuksen yksiköille lähivuosiksi tiivistetty 'kuuden ällän' painotukset, joissa huomio kiinnittyy erityisesti läsnäoloon, lukemiseen, luontoon, luovuuteen, liikkeeseen ja leikkiin.

Sekä lapsiystävälliseen toimintakulttuuriin tähtäävät paikalliset määrittelyt että valtakunnalliset substanssia suuntaavat asiakirjat korostavat lasten ja nuorten kasvun ja opetuksen palveluissa lapsen kunnioittamista ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämistä.

Linjaukset toteutuvat kaupungin päiväkotien ja koulujen arjessa mm.

- lasten osallisuutta korostavaan pedagogiseen dokumentointiin perustuvassa toiminnan suunnittelussa

- monipuolisten oppimisympäristöjen ja –menetelmien hyödyntämisessä

- aikuisten monialaisessa yhteistyössä ja konsultoivassa työotteessa

- lapsi- ja oppilasryhmien ja opetusjärjestelyjen oppimista edistävässä ja vertaisvuorovaikutusta tukevassa organisoinnissa, esim. pienryhmätyöskentelynä varhaiskasvatuksessa ja yhteisopetuksena perusopetuksessa

- välittämisen välittämisessä ja toista kunnioittavan käytöksen tukemisessa
- tuen tarpeiden ennalta ehkäisemisessä ja tarvittaessa myös ammatillisesti hyvätasoisissa tuen järjestelyissä

- lasten kuulemisessa ja demokratiakasvatuksessa

- tarkoituksenmukaisessa ja ajantasaisessa digitalisaatiossa

-lasten juurien ja yhteisöllisyyden kunnioittamisessa, mutta myös globaalisuuden ja kansainvälisyyden mahdollisuuksien hyödyntämisessä (vrt. "juurilta siiville")

-sitoutuneessa ja johdonmukaisessa esimiestoiminnassa.

Sosiaali- ja tervespalveluita uudistettaessa ja tulevaisuuden sivistyskuntaa kansallisesti valmisteltaessa arvopohja ja toiminnan tavoitteet yhtenevät edellä kuvatun lapsiystävällisen ja lasten kokonaishyvinvointia korostavan forssalaisen toimintakulttuurin kanssa.

Monitoimikeskuksen hankesuunnitelmaa varten toimitettiin suunnittelijoille sekä varhaiskasvatuksen että perusopetuksen toiminnallinen suunnitelma. Toiminnalliset suunnitelmat pohjautuivat kansallisiin ja paikallisesti määriteltyihin pedagogisiin periaatteisiin. Niissä kuvataan tavoiteltavaa toimintakulttuuria ja erityisesti sitä, mitä Forssan kaupunki palvelujen järjestäjänä tiloilta edellyttää. Toiminnallisissa suunnitelmissa todetaan varhaiskasvatuksen osalta mm:

"Forssassa ohjaavien linjausten ja asiakirjojen mukaisen pedagogiikan toteuttamista tukevat tilat, toteutettavaa pedagogiikkaa tukevat tilat, jotka sisätiloiltaan mahdollistavat 1-5 -vuotiaiden lasten

-pienryhmätyöskentelyn
-ateljee- ja leikkimaailma –työskentelyn SEIKKAILU!
-tutkivan oppimisen PIILOPAIKAT
-lepohetket ja rauhallisen työskentelyn
-yhteiset kokoontumiset (piazza) KIERTOREITIT
-lapsia osallistavan ruokailun
-fyysisen aktiivisuuden
-lasten omatoimisuuden MERKITYKSELLISYYS

-eri ikäryhmien yhteisen toiminnan
-lasten vertaisvuorovaikutuksen ja yhdessä oppimisen
-lasten itsensä muokata tiloja
-liikuntarajoitteisten lasten esteettömän osallistumisen

Tiloja leimaa sisäinen läpinäkyvyys, yhteisöllisyyden edistäminen ja kohtaamisten mahdollistaminen. Ne suunnitellaan turvallisiksi mutta samalla myös toiminnallisuutta ja liikunnallisuutta edistäviksi.

Päiväkodin tiloista löytyy eri ikäryhmien yhteinen omatoimikeittiö, langattomat verkkoyhteydet, säädeltävä ja mielikuvitusrikas valaistus, mahdollisuus tilojen äänimaailmojen rakentamiseen ja muunteluun sekä portaita tai muita tasoja.

Akustiikaltaan tilat ovat miellyttävät ja eri aisteille tarjoumarikkaat. Aikuisten työtiloiksi ovat tarpeen neuvottelutilat, aikuisten suunnittelutilat sekä yksikön esimiehen työhuone.

Päiväkodista löytyy paikka/paikkoja, jossa sisätila ja ulkotila kohtaavat. Ulkotilat haastavat liikkumaan ja toimimaan yhdessä. Järkivihreän Forssan arvomaailman mukaisesti pihalta löytyy kasvimaa, marjapensaita tms. Pihalla voi pyöräillä ja siellä on varastotilaa."

Perusopetuksen toiminnalliseen suunnitelmaan kirjattiin muun muassa:

Tavoitteena on tehokas tilojen käyttö siten, että mahdollisuuksien mukaan kaikki tilat ovat oppimistiloja.
Turhia käytävä ja aulatiloja on syytä välttää. Tavoitteena on myös joustavat avoimet oppimisympäristöt, jossa kalusteet ovat siirreltäviä ja muunneltavia. Arkikäytössä tarvitaan avointa tilaa sekä yksityistä tilaa. Tilojen tulee houkutella lapsia liikkumaan (liikkuva koulu). Erityinen huomio tulee kiinnittää akustiikkaan ja valaistukseen. Uuden teknologian hyödyntäminen on itsestään selvyys (riittävästi latauskaappeja).
Huomio myös välitunnilla viihtymiseen (oleilu, liikunta jne.)
Tiloja tulee olla oppilashuollolle ja mahdollisesti lasten ja nuorten hyvinvointipalveluille (LAPE -palvelut). Huomioitava myös luokattomat erityisopettajat.
Ydintoimintojen lisäksi monitoimikeskus toimii kouluaikojen ulkopuolella liikunta ja harrastetiloina, vapaan sivistystyön opetustiloina sekä nuorison kokoontumistiloina (nuorisotoimi).

Erityisopetuksesta kirjattiin:
Erityiskoulu on seutukunnallinen. Erityisoppilaiden tiloista osa on yhdistettyinä yleisopetuksen oppilaiden tiloihin, mutta syvästi kehitysvammaiset tarvitsevat omat luokkatilat 6 kpl (+rauhoittumistilat) sekä terapiatilat ja riittävät säilytystilat apuvälineille. Lisäksi tarvitaan in-

va-wc:t sekä peseytymistilat. Yläkoulun erityisluokille lisäksi 3-4-opetustilaa.

Alakoulusta kirjattiin:
Pedagogisena lähtökohtana on yhteisopettajuus joko parityönä tai useamman opettajan yhteistyönä (useampi ikäluokka). Tilojen tulee olla avoimia, joissa myös yksityisiä/rauhallisia työtiloja. Toiveena olisi yhden ikäluokan tilat, jotka olisi yhdistettävissä/jaettavissa toisen ikäluokan kanssa. Osa tiloista voisi olla yhteisiä. Kokonaisuuden muodostavat ikäluokan oppilaat ja heitä opettavat opettajat ja avustajat. Myös erityisopetuksen oppilaat integroidaan näihin tiloihin (ei vammaisopetus). Yläkoulun erikoisluokkatilat ovat myös varhaiskasvatuksen ja alakoululaisten käytössä.

Yläkoulusta kirjattiin:
Avoimia ympäristöjä joissa myös rauhallisia työtiloja käsittäen seuraavat kokonaisuudet: kielet ja äidinkieli; reaaliaineet; luonnontieteet (ma, fy, ke, bg); kädentaidot/käsityö (tn, ts ja ku). Kotitalous voidaan sijoittaa keskeiselle paikalle. Erikoisluokkien mitoituksessa on huomioitava, että erityskoulun pienille ryhmille opetetaan myös fy, ke, ko jne. eli kemian tiloja/luokkia sekä kotitaloutta kaksi kappaletta. Tarvitaan myös mediateekki (kirjasto, atk). Käsityön luokka tulisi suunnitella siten, että tiloja voi käyttää useampi ryhmä samanaikaisesta. Musiikkiluokan ja näyttämön tulisi olla yksi kokonaisuus."

Lapsivaikutusten arviointi

Lapsivaikutusten arviointi on elementti arvioitaessa lapsen edun toteutumista päätöksenteossa ja rakennettaessa lapsiystävällistä kuntaa. Lapsivaikutusten arviointia määrittää YK:n Lastenoikeuksien sopimus (LOS). Suomen Unicef myönsi kaupungille 7.12.2017 Lapsiystävällinen kunta –tunnustuksen. Tunnustuksen saamisen edellytyksenä oli, että kaupungilla oli käytössä kaikissa merkittävissä lapsia ja nuoria koskevissa päätöksissä lapsivaikutusten arviointi.

Nykyisten kiinteistöjen peruskorjausta tai uuden monitoimikeskuksen rakentamista selvittelevään valmisteluun liittynyt laaja lapsivaikutusten arviointipilotti (LAVA) toteutettiin vuoden 2018 keväällä. Sivistys- ja tulevaisuuslautakunta päätti kokouksessaan 20.3.2018 LAVA:n prosessin, arvioitavat näkökulmat sekä arvioitsijatahot.

Lapsivaikutusten arviointiin liittyvä tiedonkeruu toteutettiin pääosin vuoden 2018 huhtikuussa, ja siinä hyödynnettiin useita menetelmiä. Mukana oli hieman alle kaksikymmentä arviointitahoa. Arvioinnin keskeisimmät sidosryhmät olivat varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa olevat lapset ja nuoret sekä heidän vanhempansa. Tämän lisäksi arviointi ulottui kuitenkin koulutuksen tukitoiminnoista, kasvatus- ja opetushenkilöstöstä aina kulttuuritoimijoihin ja urheiluseuroi-

hin. Tietoa kerättiin laajasti eri näkökulmista pitäen punaisena lankana sitä, minkälaisessa ympäristössä lapsien ja nuorien on hyvä kasvaa, olla ja oppia. Arvioinnin näkökulmaa ei rajoitettu kyseessä oleviin vaihtoehtoihin.

Tiedon keräämiseen käytetty menetelmä valittiin kunkin selvitysryhmän suhteen erikseen. Näin pystyttäisiin pureutumaan siihen, mikä olisi tärkeää tietoa kerätä esimerkiksi jonkin ammattiryhmän edustajalta. Teknisen ja ympäristötoimen toimiala arvioi kahden asiantuntijan kanssa, mitä vaikutuksia eri vaihtoehdoilla olisi toiminnan edellytyksille. Varhaiskasvatuksen lapset johdatettiin leikin kautta kysymysten äärelle. Lapset saivat kertoa, miten ja missä he mieluiten oppisivat ja leikkisivät. Lapsivaikutusten arvioinnin mittavimmat osa-alueet olivat suuret, verkon kautta toteutetut kyselyt perusopetuksen oppilaille, heidän vanhemmilleen ja varhaiskasvatuksen lasten vanhemmille. Kaiken kaikkiaan selvityksessä oli eri tavoilla mukana noin 2.000 henkilöä. Arviointi oli laaja, sillä kyseessä oleva ratkaisu koskettaa lapsia ja nuoria poikkeuksellisen merkittävästi. Vaihtoehtojen vaikutusten arviointia koskeva koonti on liitteenä.

Tarkasteltavien vaihtoehtojen yhteenveto ja vertailu

Vertailtaviksi vaihtoehdoiksi on rajattu nykyisten Kuhalan ja Tölön koulujen sekä Kurjenpesän ja Taikatuulen päiväkotien peruskorjaukset sekä uusi monitoimikeskus, joka rakennettaisiin nykyisen Kuhalan koulun paikalle tai Tölön koulun vieressä sijaitsevalle tyhjälle tontille.

Käyttötalous

Sivistys- ja tulevaisuuspalveluiden toimiala maksaa käyttämistään tiloista sisäistä vuokraa, joka koostuu pääomavuokrasta sekä käyttövuokrasta. Teknisen ja ympäristötoimen toimialan laskelmien mukaan tällä hetkellä toimialan sisäinen vuokra on 831.800 euroa vuodessa. Mikäli kaikki tarkastelussa olevat kiinteistöt peruskorjataan, sisäinen vuokra on 2.220.000 euroa. Kiinteistöt kokonaan korvaava uusi monitoimikeskus aiheuttaa 1.220.000 euron sisäisen vuokaran. Monitoimikeskuksen peruskorjattuja kiinteistöjä pienemmän sisäisen vuokran selittävät useat seikat. Monitoimikeskusta ei rasita vanhojen kiinteistöjen tase-arvo. Monitoimikeskus voidaan mitoittaa 2020 - 2030- lukujen palvelutarpeita vastaavaksi. Lisäksi sen energiatehokkuus on peruskorjattuja kiinteistöjä parempi.

Kasvatus- ja opetustoimen merkittävin kuluerä on henkilöstökulut. Oppilasmäärän vähenemisestä johtuen vuoteen 2022 mennessä perusopetus voidaan toteuttaa neljä henkilötyövuotta pienemmällä resurssilla kuin tällä hetkellä. Mikäli toiminnot kootaan yhteen monitoimikeskukseen, voidaan tämän lisäksi vähentää neljä henkilötyövuot-

ta. Vuosittain nämä tarkoittavat yhteensä yli 400 000 euron kustannussäästöä. Henkilöstö vähenee eläköitymisten seurauksena. Irtisanomisia ei tarvita.

Tukipalveluista siivous- ja ruokahuoltopalvelut voidaan tuottaa monitoimikeskukseen tehokkaammin kuin peruskorjattuihin tiloihin. Siivous- ja ruokahuoltopalvelujen tuotantokustannukset vähenevät vuosittain 156 000 euroa, jos palvelut tuotetaan monitoimikeskukseen. Tämä vähentää suoraan sivistys- ja tulevaisuuspalveluiden ostamien siivous- ja ruokapalvelujen kustannuksia.

Uuden monitoimikeskuksen kasvava sisäinen vuokra olisi mahdollista kattaa em. palvelutuotannon tehostumisesta kertyvin säästöin.

Monitoimikeskuksen avulla saatavat käyttötalouden säästöt ovat olennaisen tärkeitä vaihtoehtoja arvioitaessa.

Selvitysten perusteella uuden monitoimikeskuksen rakentaminen on käyttötalouden osalta parempi vaihtoehto kuin peruskorjaukset.

Pedagogiikka ja toiminnalliset tekijät

Kaupungin varhaiskasvatuksen suunnitelmassa ja seudun perusopetuksen opetussuunnitelmassa määritellään ja linjataan kasvatuksen ja opetuksen toiminta ja tavoitteet, joita noudatetaan kaikissa yksiköissä riippumatta siitä, millaiset kasvatus- ja opetustilat ovat käytössä. Asianmukaiset kasvu- ja oppimisympäristöt voivat kuitenkin parhaimmillaan edistää oppimista ja tukea haluttua toimintakulttuuria. Erityisesti tulee otta huomioon vaativan erityisen tuen tarpeet. Suunniteltaessa kokonaan uusi kiinteistö voidaan tarpeet ottaa huomioon paremmin kuin peruskorjaamalla vanhoja kiinteistöjä.

Selvitysten perusteella monitoimikeskuksen rakentaminen tuottaa pedagogiikan ja toiminnallisten tekijöiden osalta jonkin verran paremman lopputuloksen kuin peruskorjaukset.

Oppilaiden koulumatkat ja matkat päivähoitoon

Kuhalan ja Tölön koulut sekä Kurjenpesän ja Taikatuulen päiväkodit sijaitsevat lähellä toisiaan. Mikään esillä oleva vaihtoehto ei olennaisesti keskimäärin muuta lasten koulumatkoja. Kuljetuskustannukset eivät olennaisesti muutu.

Selvitysten perusteella peruskorjausten ja uudisrakentamisen välillä ei ole matkojen osalta merkittäviä eroja.

Väistötilat

Väistötilojen mahdollinen hankkiminen on merkittävä kustannuserä. Lisäksi se tarkoittaa, että joidenkin ikäluokkien varhaiskasvatus ja koulunkäynti järjestetään useana vuonna väistötiloissa.

Mahdolliset väistötilat voisivat olla Hämeen ammattikorkeakoulu Oy:n tilat kehräämöalueella ja/tai entiset Faktia Oy:n tilat Viksbergissä. Siirrettävät väistötilaelementit eli parakit olisivat ratkaisuna todennäköisesti hintavin vaihtoehto.

On huomioitava, että varhaiskasvatusta varten mahdollisesti tarvittavat väistötilat olisivat siirrettäviä väistötilaelementtejä. Myös se on huomioitava, että missään tarkastelussa olleessa vaihtoehdossa Tölön koulun pienryhmät eivät joudu väistötiloihin.

Esillä olleista vaihtoehdoista Tölön koulun viereen rakennettava monitoimikeskus on ainoa vaihtoehto, jossa väistötiloja ei tarvita.

Selvitysten perusteella Tölön koulun viereen rakennettava monitoimikeskus on väistötilojen näkökulmasta perustellumpi ratkaisu kuin Kuhalan koulun tontille rakennettava monitoimikeskus tai peruskorjaukset.

Liikuntatilat

Nykyisten kiinteistöjen peruskorjauksen seurauksena liikuntaolosuhteet paranevat (materiaalit, ilmavaihto, valaistus jne.). Peruskorjaus ei muuta liikuntatilojen määrää eikä kokoa. Rakennettaessa uusi kiinteistö Kuhalan koulun paikalle korvaavaa liikuntatilaa ei rakennettaisi, vaan käyttöön jäisi ainoastaan Urheilutalo Feenkis. Tässä vaihtoehdossa kaupungissa olevat liikuntatilat vähenisivät.

Tölön koulun viereiselle tontille rakennettavaan monitoimikeskukseen rakennettaisiin liikuntasali, jolloin liikuntatilojen määrä kaupungissa ei vähenisi.

Vaihtoehdossa jäisivät harkittaviksi seuraavat liikuntasalimitoitukset:

- varhaiskasvatuksen ja koulun käyttöön 640 neliömetriä
- kaksi kansallista (nuoret) koripallokenttää 1.050 neliömetriä
- kaksi kansallista (nuoret) koripallokenttää ja salibandy ilman päädyn turva-aluetta 1.400 neliömetriä
- kolme koripallokenttää ja salibandykenttä 1.470 neliömetriä

Vertailulaskelmissa on liikuntasalin mitoituksena käytetty varhaiskasvatuksen ja koulun tarpeisiin tarkoitettua 640 neliömetrin salia. Mikäli päädyttäisiin rakentamaan tätä suurempi liikuntasali, neliömetrikus-

tannus olisi n. 2.000 euroa. Tämä ratkaisu vaikuttaisi liikuntatoimelta perittävään sisäiseen vuokraan.

Selvitysten perusteella Tölön koulun viereen rakennettava monitoimikeskus on koululiikunnan näkökulmasta perustellumpi ratkaisu kuin Kuhalan koulun tontille rakennettava monitoimikeskus tai peruskorjaukset.

Erityisopetus ja erityinen tuki

Tölön koulu toimii vaativan erityisen tuen kouluna Forssan seutukunnalla. Kaupungilla on erityisopetuksen järjestämistä koskevat sopimukset Humppilan, Jokioisten ja Tammelan kuntien kanssa. Lisäksi seutukunnalla on lastensuojelulaitoksia, joiden oppilaita käy Tölön koululla. Oppilasmäärät Tölön koulun pienryhmissä kasvavat, ja tuen tarve on erittäin vaativaa.

Sekä uudisrakennusta että tilojen peruskorjausta suunniteltaessa on mukaan otettava vahvasti Tölön koulun henkilöstön ja muiden asiantuntijatahon osaaminen, jotta tiloista saadaan toimivat. Peruskorjausvaihtoehdossa olemassa olevat rakennukset saattavat asettaa reunaehtoja ja/tai rajoituksia tilojen suunnittelulle. Lisäksi on todettava, että jossain tapauksissa pienryhmien ja ala- ja yläkoulun toiminen yhdessä monitoimikeskuksessa voi antaa mahdollisuuden toteuttaa oppilaita hyödyttäviä ratkaisuja.

Tölön koulun pienryhmät eivät joudu minkään tarkasteltavana olevan vaihtoehdon mukaan väistötiloihin.

Selvitysten perusteella erityisopetuksen ja erityisen tuen näkökulmasta monitoimikeskuksen rakentaminen tuottaa jonkin verran paremman lopputuloksen kuin peruskorjaukset.

Maakuntauudistus ja perhekeskukset

Lapsi- ja perhepalveluja uudistetaan siten, että ne vastaavat nykyistä paremmin lasten, nuorten ja perheiden tarpeita. Ensisijaisia uudistuksessa ovat lapsen etu ja oikeudet sekä vanhemmuuden tuki. Näin voidaan vähentää lasten, nuorten ja perheiden eriarvoisuutta. Lapsi- ja perhepalvelujen uudistus tuo palvelut lähelle lapsiperheitä ja näiden arkea.
Perhekeskukset verkostoivat lapsiperheiden palvelut toimivaksi ja yhteen sovitetuksi kokonaisuudeksi. Perheiden tarpeiden ja kansallisten linjausten mukaisia perhekeskusmalleja kehitetään parhaillaan kaikissa maakunnissa. Perhekeskus tarjoaa palveluja kaikenikäisille lapsille ja heidän vanhemmilleen. Monessa maakunnassa palveluja kehitetään myös nuorille.

Perhekeskus verkostoi perheiden saataville nykyisin hajallaan olevat palvelut, kuten

- äitiys- ja lastenneuvolan, muita lapsiperheiden terveyspalveluita
- kotipalvelun, perhetyön, perheneuvolan
- lapsioikeudelliset palvelut
- varhaiskasvatuksen
- järjestöjen ja seurakuntien työn.

Oma Häme -projektissa valmistellaan Kanta-Hämeen maakuntahallinnon ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen uudistusta. Oma Häme -valmistelussa pohditaan Forssan seudun perhekeskuksia ja kohtaamispaikkoja sekä verkostomaista toimintatapaa. Forssassa malli voisi olla monitoimikeskuksen yhteyteen toteutettava perhekeskus ja riittävä määrä kohtaamispaikkoja sekä verkostomainen toimintatapa.

Selvitysten perusteella perhepalveluiden näkökulmasta monitoimikeskuksen rakentaminen tuottaa jonkin verran paremman lopputuloksen kuin peruskorjaukset.

Sisäilmaongelmien ja kustannusten kallistumisen riskit

Kuhalan ja Tölön koulujen kiinteistöistä on tehty kuntoarviointi, jonka mukaan molempien kiinteistöjen kiinteistötekniikka on uusimisen tarpeessa. Päiväkodeista ei vastaavaa kuntoarviointia ole tehty, mutta erityisesti Kurjenpesän päiväkotiin on tehty vuosittain korjaustoimenpiteitä. Sitä huolimatta epäilyjä sisäilmaongelmista esiintyy. Taikatuulen päiväkodissa ei ole tällä hetkellä havaittu sisäilmaongelmia.

Kuhalan, Tölön ja Kurjenpesän kiinteistöjen peruskorjaus tarkoittaisi lähes koko rakennuksen uusimista. Kuitenkin riskinä olisivat vanhat jätettävät rakennusosat.

Sekä peruskorjaten että uutta rakentaen on mahdollista toteuttaa tilat, jotka ovat terveet ja turvalliset. Valtakunnassa on kuitenkin huomattavan monta esimerkkiä siitä, miten mittavista peruskorjaustoimenpiteitä huolimatta ei sisäilmaongelmista ole päästy kokonaan eroon. Kaupunki joutui luopumaan Vasikkahaan päiväkodin käytöstä kokonaan, vaikka se oli käyttänyt korjauksiin satoja tuhansia euroja.

Yleisesti voidaan todeta, että uudisrakennus tuottaa merkittävästi riskittömämmän lopputuloksen kuin peruskorjaus.

Oman riskiryhmän muodostavat rahoitukseen ja rakennuskustannusten kohoamiseen liittyvät riskit.

Rahoitukseen liittyvät toimenpiteet on arvioitava siinä yhteydessä, kun ratkaistaan, tehdäänkö peruskorjaus vai rakennetaanko uutta ja mikä on rakentamisen toteutustapa. Mitä pidemmälle päätös venyy, sitä todennäköisemmin korkotaso nousee. Samoin myös rakennuskustannukset ovat kallistumassa. Tämän vuoden kolmen ensimmäisen kuukauden aikana rakennuskustannukset kallistuivat 0,5 %.

Selvitysten perusteella rakentamisen ja rahoituksen riskien näkökulmasta monitoimikeskuksen rakentaminen tuottaa paremman lopputuloksen kuin peruskorjaukset.

Palveluverkko

Kaupunki järjestää varhaiskasvatusta ja esiopetusta Koijärven koulussa ja päiväkodissa, Pihakoivun päiväkodissa, Kurjenpesän päiväkodissa, Taikatuulen päiväkodissa, Augustiinan päiväkodissa ja Päiväkoti Axel Wahrenissa. Varhaiskasvatuksen muotoina on päiväkotihoito, perhepäivähoito ja avoin varhaiskasvatus.

Perusopetusta annetaan Koijärven koulussa ja päiväkodissa, Vieremän koulussa, Heikan koulussa, Talsoilan koulussa, Keskuskoulussa, Kuhalan koulussa ja Tölön koulussa.

Varhaiskasvatusta koskeva lainsäädäntö on muuttumassa, ja mahdollisesti varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten osuus ikäluokasta kasvaa. Lisäksi palvelutarpeeseen vaikuttaa myös yleinen työllisyystilanne. Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä ei välttämättä vähene samassa suhteessa, kuin lapsiennusteista voisi päätellä.

Perusopetuksessa on oppilaita lukuvuonna 2017 - 2018 yhteensä 1.488 lasta. Lukuvuonna 2022 - 2023 oppilasmäärä vähenee ennusteiden mukaan 1.337 oppilaaseen. Oppilasmäärä oletettavasti jatkaa vähenemistä 2020-luvulla.

Kaikkien neljän tarkastelussa olevan kiinteistön peruskorjaus aiheuttaisi sen, että tiloja ja sitä kautta tilakustannuksia olisi oppilasmäärään nähden liikaa.

Monitoimikeskuksen rakentaminen vastaisi peruskorjausta paremmin opetuksen tarpeita ja varmistaisi 2020-luvulla jäljelle jääviin varhaskasvatusyksiköihin sekä kouluihin järkevät lapsi- ja oppilasryhmät.

Vuoden 2022 jälkeen varhaiskasvatusta ja esiopetusta annettaisiin Koijärven koulussa ja päiväkodissa, Pihakoivun päiväkodissa, Monitoimikeskuksessa, Augustiinan päiväkodissa ja Päiväkoti Axel Wahrenissa.

Perusopetusta annettaisiin Koijärven koulussa ja päiväkodissa, Vieremän koulussa, Heikan koulussa, Talsoilan koulussa, Keskuskoulussa ja uudessa monitoimikeskuksessa.

Selvitysten perusteella palveluverkon näkökulmasta monitoimikeskuksen rakentaminen tuottaa paremman lopputuloksen kuin peruskorjaukset.

Lapsivaikutusten arviointi

Nykyisten kiinteistöjen peruskorjausta tai uuden monitoimikeskuksen rakentamista selvittelevän valmistelun liittyvä laaja lapsivaikutusten arviointipilotti (LAVA) toteutettiin vuoden 2018 keväällä. Sivistys- ja tulevaisuuslautakunta päätti kokouksessaan 20.3.2018 LAVA:n prosessin, arvioitavat näkökulmat sekä arvioitsijatahot.

Lapsivaikutusten arviointiin liittynyt tiedonkeruu toteutettiin pääosin vuoden 2018 huhtikuussa. Siinä hyödynnettiin useita menetelmiä. Mukana oli hieman alle kaksikymmentä arviointitahoa. Arvioinnin keskeisimmät sidosryhmät olivat varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa olevat lapset ja nuoret sekä heidän vanhempansa. Tämän lisäksi arviointi ulottui kuitenkin koulutuksen tukitoiminnoista, kasvatus- ja opetushenkilöstöstä aina kulttuuritoimijoihin ja urheiluseuroihin. Arviointitietoa kerättiin eri tavoilla noin 2.000 henkilöltä.

Lapsivaikutusten arviointiin yhteenvedon mukaan myönteisimpiä lapsivaikutuksia saadaan aikaan rakentamalla kokonaan uusi monitoimikeskus joko Kuhalan koulun tontille tai Tölön koulun viereiselle tontille. Uuden monitoimikeskusken rakentamista Tölön koulun viereiselle tontille puoltaa lapsivaikutusten näkökulmasta se, että ratkaisu ei vähennä liikuntatilojen määrää ja että rakentamisen ajaksi ei tarvita väistötiloja.

Selvitysten perusteella Tölön koulun viereen rakennettava monitoimikeskus on lapsivaikutusten arvioinnin näkökulmasta parempi ratkaisu kuin Kuhalan koulun tontille rakennettava monitoimikeskus tai peruskorjaukset.

Lopuksi

Lautakunnalle tehty päätösehdotus perustuu edellä selostetuista selvityksistä saatuihin tietoihin. Tosiasiat puoltavat ehdotuksen mukaista päätöstä.

Kaikki tehdyt selitykset ovat lautakunnan jäsenillä joko esityslistan liitteinä tai oheisaineistona tutustuttavina ja käytettävinä.

Emmi Lintosen ja Vesa Niinisen kaupungille osoittama Tölön ja Vieremän koulujen säilyttämistä koskenut kuntalaisaloite 2.6.2014 tulee tämän asian yhteydessä huomioiduksi valtuuston päätöksessä 10.11.2014 (64 §) tarkoitetuin tavoin.

Sivistysjohtaja: Sivistys- ja tulevaisuuslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle kannanottonaan pitävänsä Kuhalan ja Tölön koulujen sekä Kurjenpesän ja Taikatuulen päiväkotien toiminnot ja 640 neliömetrin suuruisen liikuntasalin käsittävän monitoimikeskuksen rakentamista Tölön koulun viereiselle tyhjälle tontille ensisijaisena vaihtoehtona näiden koulujen ja päiväkotien nykyisten tilojen peruskorjaukseen verrattuna.

Käsittely: Jäsen Saara Jokinen esitti Jennica Kainulaisen ja Sami Mattilan kannattamana, että sivistys- ja tulevaisuuslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle kannanottonaan pitävänsä Kuhalan ja Tölön koulujen sekä Kurjenpesän ja Taikatuulen päiväkotien toiminnot ja 1470 neliömetrin suuruisen liikuntasalin, sekä riittävien katsomotilojen käsittävän monitoimikeskuksen rakentamista Tölön koulun viereiselle tyhjälle tontille ensisijaisena vaihtoehtona näiden koulujen ja päiväkotien nykyisten tilojen peruskorjaukseen verrattuna.

Puheenjohtaja Vesa Niininen esitti Maaret Lahtisen kannattamana, että kaupunki käynnistää Tölön koulun peruskorjauksen olemassa olevan suunnitelman mukaisesti. Lisäksi kaupungille laaditaan koko palveluverkkoa koskeva investointiohjelma. Tulevat investointipäätökset tehdään kohde kerrallaan. Seuraten kaupungin velkamäärän, käyttötalouden sekä oppilasmäärän kehitystä.

Päätettyään keskustelun puheenjohtaja totesi sivistys- ja tulevaisuuslautakunnan joutuvan äänestämään Saara Jokisen ja Vesa Niinisen ehdotusten hyväksymisestä tai hylkäämisestä. Puheenjohtajan esityksestä äänestys päätettiin toimittaa kättennostoäänestyksenä niin, että ensin asetetaan vastakkain Jokisen ja Niinisen ehdotukset ja että tässä äänestyksessä voittanut ehdotus asetetaan vastakkain sivistysjohtajan ehdotuksen kanssa.

Saara Jokisen ja Vesa Niinisen ehdotusten välisessä äänestyksessä Saara Jokisen ehdotuksen kannalla olivat hänen lisäkseen jäsenet Ari Aaltonen, Minna Aaltonen, Jennica Kainulainen, Turkka Mali, Sami Mattila, Tuulia Nieminen, Katariina Pohjalainen, Lotta Saarenmaa, Pasi Vikman ja Hannu Ylitalo. Vesa Niinisen ehdotuksen kannalla oli hänen lisäkseen Maaret Lahtinen. Saara Jokisen ehdotus voitti äänin 11–2.

Sivistysjohtajan ja Saara Jokisen ehdotusten välisessä äänestyksessä sivistysjohtajan kannalla oli Pasi Vikman. Saara Jokisen ehdotuk-

sen kannalla olivat hänen lisäkseen Ari Aaltonen, Minna Aaltonen, Jennica Kainulainen, Turkka Mali, Sami Mattila, Tuulia Nieminen, Katariina Pohjalainen, Lotta Saarenmaa ja Hannu Ylitalo. Vesa Niininen ja Maaret Lahtinen äänestivät tyhjää. Saara Jokisen ehdotus voitti äänestyksen äänin 10–1, kaksi tyhjää.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Kaisa Lepola saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana.

Päätös: Sivistys- ja tulevaisuuslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle kannanottonaan pitävänsä Kuhalan ja Tölön koulujen sekä Kurjenpesän ja Taikatuulen päiväkotien toiminnot ja 1470 neliömetrin suuruisen liikuntasalin sekä riittävät katsomotilat käsittävän monitoimikeskuksen rakentamista Tölön koulun viereiselle tyhjälle tontille ensisijaisena vaihtoehtona näiden koulujen ja päiväkotien nykyisten tilojen peruskorjaukseen verrattuna.

Lisäksi lautakunta päätti hyväksyä antamansa liitteenä olevan ponsilauselman tilojen suunnittelun rakentamisvaiheeseen liittyvistä, huomioon otettavista asioista.

KH 04.06.2018 § 137

Kuluvan vuoden talousarvion investointoiosassa on varattu Koulurakentaminen-kohtaan 290.000 euron määräraha. Kahdelle seuraavalle vuodelle on taloussuunnitelmassa arvioitu tarvittavan määrärahaa 6 miljoonaa euroa kummallekin vuodelle. Varsinaisia investointimäärärahoja joudutaan ajoittamaan uudelleen hankkeen etenemisen mukaan.

Peruskorjaushankkeissa yleisimmin käytetty lisä- ja muutostyövaraus on 7 % ja uudisrakennushankkeissa 2 % laskettuna hankkeen rakentamiskustannuksista. Lisä- ja muutostöiden osuuteen vaikuttavat erityisesti peruskorjauskohteissa piilossa olevat, esim. rakenteiden sisältä paljastuvat ongelmat, joita ei millään tavoin ole voitu huomioida suunnittelussa.

Pitkien korkojen trendi on ylöspäin eli pitkät korot nousevat keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Tästä syystä olisi tarkoituksenmukaista tehdä korkosuojaus nopeasti.

Korkosuojaustasot nyt 29.5.2018 ovat seuraavat: 10 vuoden tasalyhenteinen 0,49 %, 20 vuoden tasalyhenteinen 1,02 %, 10 vuoden eli vuosien 2021-2031(Forward start) tasalyhenteinen 1,23 % ja 20 vuoden eli vuosien 2021-2041(forward start) tasalyhenteinen 1,51%.

Korkoriskien hallitsemiseksi on pyydetty suositus Operandi Oy:ltä. Yhtiön suositus on, että suojataan puolet tulevasta lainamäärästä Forward start -koronvaihtosopimusta käyttäen heti valtuuston mahdollisen myönteisen päätöksen 11.6.2018 jälkeen. Toinen puolikas

suojataan hieman tätä myöhemmin markkinatilannetta seuraten. Tarkoitukseen otettava yksi laina tai useat lainat nostetaan sitten vuosina 2020 - 2021 siten, että lyhennykset ja suojaukset kohtaavat.

Suuruudeltaan 1.470 neliömetrin liikuntasali, riittävät katsomotilat ja tarpeellinen varustus lisäävät hankkeen kustannuksia karkeasti arvioituna 2-2,5 miljoonaa euroa. Tämä merkitsee vuosittain 20 vuoden poistoajalla ja laina-ajalla laskettuna 100.000 - 125.000 euron lisäystä sekä lainojen lyhennyksiin että poistoihin ja sitä kautta liikuntatoimen sisäiseen vuokraan. Kaupungin liikkumava on edellä selostetusti pieni, ja siksi liikuntatilojen oleellinen laajentaminen ei ole tarkoituksenmukaista.
(LJ, MP)

Kaupunginjohtaja: Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto

1. hyväksyy yllä olevin perustein Kuhalan ja Tölön koulujen sekä Kurjenpesän ja Taikatuulen päiväkotien toimintojen kokoamisen nämä toiminnot ja 640 neliömetrin suuruisen liikuntasalin käsittävään Tölön koulun viereiselle tyhjälle tontille rakennettavaan monitoimikeskukseen

2. antaa kaupunginhallitukselle sekä edelleen teknisen ja ympäristötoimen toimialalle tehtäväksi valmistella monitoimikeskuksen rakennuspaikkaa koskeva monitoimikeskuksen rakennustyöt mahdollistava asemakaavan muutos.

Lisäksi kaupunginhallitus oikeuttaa talousjohtajan tekemään Forward start -korkosuojaukset 20 vuoden ajaksi etukäteen vuosina 2020 - 2021 nostettavalle 20 miljoonan euron yhdelle tai usealle lainalle ja määrää tämän päätöksensä tulemaan voimaan edellytyksin, että valtuusto hyväksyy sille tehtävän päätösehdotuksen.

Asian käsittely:

Keskustelun kuluessa jäsen Johanna Häggman ehdotti kaupunginhallituksen hylkäävän kaupunginjohtajan ehdotuksen ja sen sijaan ehdottavan, että valtuusto hyväksyy nykyisten Kuhalan ja Tölön koulujen sekä Kurjenpesän ja Taikatuulen päiväkotien toimitilojen peruskorjauksen suunnitelman mukaisesti. Jäsen Ilkka Joenpalo kannatti Häggmanin ehdotusta. Jäsen Jouko Haonperä ehdotti, ettei kaupunginhallitus ehdota valtuuston päättävän vielä liikuntasalin kokoa vaan että liikuntasalin koko ratkaistaan suunnittelun yhteydessä. Jäsen Janne Nieminen kannatti Haonperän ehdotusta.

Päätettyään keskustelun puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen joutuvan äänestämään Jouko Haonperän ja Johanna Häggmanin ehdotusten hyväksymisestä tai hylkäämisestä. Puheenjohtajan esi-

tyksestä äänestys päätettiin toimittaa kättennostoäänestyksenä niin, että ensin asetetaan vastakkain kaupunginjohtajan ja Haonperän ehdotukset ja että tässä äänestyksessä voittanut ehdotus asetetaan vastakkain Häggmanin ehdotuksen kanssa. Kaupunginjohtajan ja Haonperän ehdotusten välisessä äänestyksessä kukaan ei ollut kaupunginjohtajan ehdotuksen kannalla. Jouko Haonperän ehdotuksen kannalla olivat hänen lisäkseen puheenjohtaja Kaisa Lepola sekä jäsenet Matti Luostarinen, Jaana Lähteenkorva, Minna Penttilä, Tarja Rajahalme-Tahvanainen, Matti Uutela ja Janne Nieminen. Jäsenet Johanna Häggman, Ilkka Joenpalo ja Timo Norri pidättyivät äänestyksestä. Puheenjohtaja totesi Jouko Haonperän ehdotuksen voittaneen äänin 8 – 0.

Jouko Haonperän ja Johanna Häggmanin ehdotusten välisessä äänestyksessä Jouko Haonperän ehdotuksen kannalla olivat hänen lisäkseen puheenjohtaja Kaisa Lepola sekä jäsenet Matti Luostarinen, Jaana Lähteenkorva, Minna Penttilä, Tarja Rajahalme-Tahvanainen, Matti Uutela ja Janne Nieminen. Johanna Häggmanin ehdotuksen kannalla olivat hänen lisäkseen jäsenet Ilkka Joenpalo ja Timo Norri. Puheenjohtaja totesi Jouko Haonperän ehdotuksen voittaneen äänin 8 – 3.

Päätös: Kaupunginhallitus päätti ehdottaa, että valtuusto

1. hyväksyy yllä olevin perustein Kuhalan ja Tölön koulujen sekä Kurjenpesän ja Taikatuulen päiväkotien toimintojen kokoamisen nämä toiminnot ja liikuntasalin käsittävään Tölön koulun viereiselle tyhjälle tontille rakennettavaan monitoimikeskukseen ja liikuntasalin koosta päätettävän suunnittelun yhteydessä

2. antaa kaupunginhallitukselle sekä edelleen teknisen ja ympäristötoimen toimialalle tehtäväksi valmistella monitoimikeskuksen rakennuspaikkaa koskeva monitoimikeskuksen rakennustyöt mahdollistava asemakaavan muutos.

Lisäksi kaupunginhallitus oikeutti talousjohtajan tekemään Forward start -korkosuojaukset 20 vuoden ajaksi etukäteen vuosina 2020 - 2021 nostettavalle 20 miljoonan euron yhdelle tai usealle lainalle ja määräsi tämän päätöksensä tulemaan voimaan edellytyksin, että valtuusto hyväksyy sille tehtävän päätösehdotuksen.

Johanna Häggman ilmoitti päätöksestä eriävän mielipiteensä.

KV 11.06.2018 § 29

Kaupunginhallitus: Valtuusto

1. hyväksyy yllä olevin perustein Kuhalan ja Tölön koulujen sekä Kurjenpesän ja Taikatuulen päiväkotien toimintojen kokoamisen nä-

mä toiminnot ja liikuntasalin käsittävään Tölön koulun viereiselle tyhjälle tontille rakennettavaan monitoimikeskukseen ja liikuntasalin koosta päätettävän suunnittelun yhteydessä

2. antaa kaupunginhallitukselle sekä edelleen teknisen ja ympäristötoimen toimialalle tehtäväksi valmistella monitoimikeskuksen rakennuspaikkaa koskeva monitoimikeskuksen rakennustyöt mahdollistava asemakaavan muutos.

Asian käsittely:

Valtuusto piti asian käsittelyn kuluessa neuvottelutauon klo 19.22 - 19.33. Valtuutettu Jarkko Männistö poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn kuluessa. Varavaltuutettu Riikka Kinnunen saapui hänen tilalleen kokoukseen.

Keskustelun kuluessa valtuutettu Pasi Vikman ehdotti valtuuston palauttavan asian uudelleen valmisteltavaksi, koska asian käsittelyyn sivistys- ja tulevaisuuslautakunnan sekä kaupunginhallituksen kokouksissa osallistunut luottamushenkilö oli hänen mukaansa ollut mahdollisesti esteellinen.

Keskustelun kuluessa valtuutettu Vesa Niininen ehdotti kaupunginhallituksen ehdotuksesta poiketen valtuuston päättävän seuraavaa:

1.Kaupunki käynnistää Tölön koulun peruskorjauksen olemassa olevan suunnitelman mukaisesti.

2. Kaupungille laaditaan koko palveluverkkoa koskeva investointiohjelma.

3. Tulevat investointipäätökset tehdään kohde kerrallaan seuraten kaupungin velkamäärän, käyttötalouden ja oppilasmäärän kehitystä.

Valtuutettu Emmi Lintonen ja useat muut valtuutetut kannattivat Niinisen ehdotusta.

Keskustelun kuluessa valtuutettu Sirkka-Liisa Ilvonen ehdotti, ettei kaupunki vähentäisi teknisen ja ympäristötoimen toimialalta kiinteistönhoitohenkilökuntaa monitoimikeskuksen valmistumisen seurauksena vaan antaisi koko monitoimikeskuksen kiinteistönhoidon samalle kiinteistönhoitajalle työtehtäväksi samalla tavoin, kuin vanhanajan talonmiehen työtehtävänä oli huolehtia koko kiinteistöstä. Lisäksi hän ehdotti sivistys- ja tulevaisuuslautakunnan pohtivan niiden päiväkotilasten tilannetta, jotka tultuaan päivähoitoon monitoimikeskukseen joutuisivat vuodeksi esiopetukseen Kehräämölle ja palaisivat sen jälkeen monitoimikeskukseen perusopetukseen. Hänen ehdotustaan ei kannatettu. Puheenjohtaja ilmoitti Sirkka-Liisa Ilvosen

ehdotuksen olleen valtuuston hyväksyttäväksi ponsilausumaksi tarkoitettu ehdotus.

Päätettyään keskustelun puheenjohtaja totesi Pasi Vikmanin ja Sirkka-Liisa Ilvosen ehdotusten rauenneen kannattamattomina. Puheenjohtaja totesi valtuuston joutuvan äänestämään Vesa Niinisen ehdotuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä. Puheenjohtajan esityksestä äänestys päätettiin toimittaa äänestyskonetta käyttäen. Äänestyksessä kaupunginhallituksen ehdotuksen kannalla oli 30 päätöksentekijää ja Niinisen ehdotuksen kannalla 13 päätöksentekijää.

Tämän jälkeen puheenjohtaja totesi valtuuston äänestyksen tuloksena äänin 30 - 13 hyväksyneen kaupunginhallituksen ehdotuksen eli hylänneen valtuutettu Vesa Niinisen ehdotuksen. Äänestys ilmenee tuloksineen äänestysluettelosta, joka on liitteenä.

Päätös: Valtuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Valtuutetut Ritva Aho, Johanna Häggman, Ilkka Joenpalo, Eino Järvinen, Tomi Karlsson, Pia Kuparinen, Emmi Lintonen, Jouni Mäkelä, Kaija-Leena Niemi, Vesa Niininen ja Janne Vuorenmaa ilmoittivat päätöksestä eriävän mielipiteensä.

Valtuutetut Ilkka Joenpalo ja Tapio Virtanen poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen. Varavaltuutetut Hannu Rekunen ja Antero Koskenoja saapuivat heidän tilalleen kokoukseen.